

Primijeno: 04.04.2023				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
08	-332	/23-	2971	/3

MIŠLJENJE SAVJETA ZA REVIZIJU

DETALJNOG PROSTORNOG PLANA ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZA EKSPLOATACIJU
MINERALNIH SIROVINA – BRSKOVO, OPŠTINA MOJKOVAC

Predmet: **Korigovani nacrt Plana - 03.04. 2023.g.**
DETALJNI PROSTORNI PLAN ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZA
EKSPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA BRSKOVO
Opština Mojkovac

Investitor: Vlada Crne Gore

Obradivač: Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Rukovodilac
izrade ID PUP-a: Dr Sonja Radović Jelovac, dipl.pr.arh.

Na osnovu mišljenja članova Savjeta koji je formiran Rješenjem broj 08-7966/1 od 17.10.2022. /Rješenje o određivanju članova savjeta za reviziju Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina – Brskovo, opština Mojkovac/ zaključeno je da prikazani materijal korigovanog nacrtu čini dovoljan osnov za vođenje javne rasprave i provjeru rješenja sa tehničko - tehnološkog aspekta.

Javna rasprava i dodatno uključivanje nadležnih institucija, pomoći će da se utvrdi da li su rudarske aktivnosti koje se predviđaju u Planu, one koje nijesu destruktivne, odnosno koje su održive - istovremeno sa aspekta privrede i sa aspekta zaštite.

Shodno tome doneseno je **mišljenje da Nacrt plana treba uputiti u dalju proceduru.**

U nastavku su data pojedinačna mišljenja članova Savjeta po kojima treba postupiti.

Predsjednik Savjeta ,

Prof.dr Veljko Radulović, d.i.a.

Podgorica. 03.04.2023.

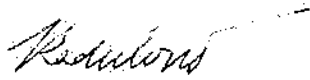
MIŠLJENJE SAVJETA ZA REVIZIJU DETALJNOG PROSTORNOG PLANA ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZA EKSPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA – BRSKOVO, OPŠTINA MOJKOVAC

Prikazani materijal korigovanog nacрта čini dovoljan osnov za vođenje javne rasprave i provjeru rješenja sa tehničko - tehnološkog aspekta. Javna rasprava i dodatno uključivanje nadležnih institucija, pomoći će da se utvrdi da li su rudarske aktivnosti koje se predviđaju u Planu, one koje nijesu destruktivne, odnosno koje su održive - istovremeno sa aspekta privrede i sa aspekta zaštite.

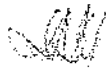
Shodno tome doneseno je pozitivno mišljenje da Nacrt plana treba uputiti u dalju proceduru.

Savjet za reviziju:

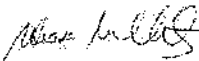
Prof. dr Veljko Radulović

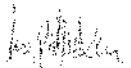
Mr Dragoljub Marković

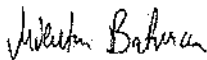
Ivan Ševaljević

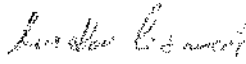
Mr Nikola Spahić

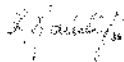
Milutin Baturan

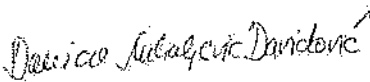
Miroslav Čizmović

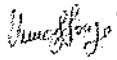
Ranko Radulović

Danica Mihaljević Davidović

Sonja Simeunović-Vuković

Podgorica, 03.04.2023.

Izveštaj na korigovani Nacrt plana

Faza: Urbanizam

Prof.dr Veljko Radulović, arch.

Detaljni prostorni plan se radi na osnovu Odluke o izradi DPP za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina-Brskovo, broj:04- 4520/2 od 23. 09. 2021, programskog zadatka koji je sastavni iste kao i Ugovora sa rukovodiocem broj 08-1343/17 od 20.12.2021. god.

Osim zakonom definisanih Planskih mogućnosti osnov za izradu predmetnog Plana je i U G O V O R o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju sulfidne polimetalicne rude (Pb, Zn, Cu, FeS₂ i ostalih pratećih sulfida metala) na istražno-eksploatacionom prostoru bivšeg rudnika „Brskovo“ kod Mojkovca sklopljen između Vlade CG i “North Mining” d.o.o., broj 01-3660/1 od 10.12.2010. Od tada do danas je sklopljeno još 6 Anexa ugovora, čiji je sadržaj bio vezan za vremenski produžetak ugovorenih obaveza.

Opšta ocjena dostavljenog materijala:

- Skrećem pažnju na protivrječan tretman predmetnog prostora kroz Plansku dokumentaciju- *zaštita i rudarske aktivnosti*. Strateško opredjeljenje da li je rudarskim aktivnostima mjesto na ovoj lokaciji treba da bude tema za plan višeg reda - PPCG.
- Plan je urađen na osnovu relevantnih analiza, podloga i studija. Nedostaje jasan planski tretman u planovima višeg reda- što je primjedba upućena nosiocu pripremnih poslova.
- Obradivač je u tehničkom dijelu korigovao predhodno dostavljeni Nacrt plana i postupio po većini primjedbi i sugestijaa.
- Predlažem da se Plan uputi na javni uvid i da se u tom procesu odabere najprihvatljiviji scenario razvoja.
- U sljedećem koraku prilikom izrade Predloga plana neophodno je dati precizne smjernice za građenje i zaštitu. Naime Tekst plana je i dalje opterećen tehnologijom rudnika i upštenim smjernicama koje se tiču zaštite. Za Plan su značajniji podaci kojima se iskazuje uticaj nove namjene na životnu sredinu, vizuelni uticaj na pjezaž, iseljavanje stanovništva i izgradnju infrastrukture. Predlažemo da se tokom izrade Predloga plana razdvoji dio koji opisuje tehnologiju i dio, najvažniji, Plana koji predstavlja osnov za izdavanje UTU-a koji daje smjernice za građenje i zaštitu. Jako je vazno da se u objedine smjernice za izgradnju i zaštitu kako ne bi bilo dilema i propusta prilikom daljeg projektovanja.
- Obuhvat predmetnog DPP-a ujedno zauzima dio prelazne zone rezervata biosfere kanjona rijeke Tare, zaštićenog od strane UNESCO-a. Prelazna zona ima naglašenu razvojnu ulogu u skladu sa principima održivosti. Tri su osnovne funkcije rezervata biosfere: zaštita – predjela, ekosistema, vrsta i genetičke raznovrsnosti, razvoj – društveno-ekonomski zasnovan na principima održivosti, podrška – naučno-istraživački rad, praćenje stanja (monitoring), obrazovanje i razmjena informacija. Takođe, ovaj prostor jednim dijelom spada pod III režim zaštite Nacionalnog parka Biogradska Gora. S tim u vezi, radi se o veoma ranjivom prostoru gdje je potrebno sva djelovanja sprovoditi uz planske mjere zaštite. Znači Plan nedvosmisleno i jasno treba da propise ono što je njegova nadležnost a to su smjernice za građenje i zaštitu

na predmetnom prostoru a na osnovu usvojenog scenarija razvoja. (Nakon javnog uvida i odabranog scenarija neophodno je preciznije dati mjere zaštite!)

- U navedenoj zaštitnoj zoni se mogu odvijati različite vrste aktivnosti, uključujući i industrijske, ali su **destruktivne rudarske aktivnosti teško prihvatljive** zbog njihove neodrživosti i značajnog uticaja na prirodne karakteristike prostora obuhvata, posebno na biodiverzitet i staništa značajnih biljnih i životinjskih vrsta.
- Prije usvajanja predloga plana potrebno je provjeriti obuhvat zaštitnih zona UNESCO programa "Čovjek i biosfera", te informisati stručna tijela UNESCO-a shodno Operativnim smjernicama za primjenu Konvencije o svjetskoj baštini, član 172, u cilju stručnih konsultacija.
- Javna rasprava i uključivanje nadležnih domaćih i međunarodnih institucija, pomoći će da se utvrdi da li su **rudarske aktivnosti koje se predviđaju u Planu, naročito u scenariju 3, one koje nijesu destruktivne, odnosno koje su održive i sa aspekta privrede i sa aspekta zaštite.**
- Nakon završne ocjene prihvatljivosti varijantnih rješenja, konačno opredjeljenje da li i kako eksploatirati rudu, treba osloniti na zaključke i smjernice SPU na životnu sredinu, čiji sadržaj i metodologija mora temeljito odgovoriti na predmetnu dilemu razvoja rudarske aktivnosti u djelimično zaštićenom području.
- Prikazani materijal korigovanog nacrtu čini dovoljan osnov za vođenje javne rasprave i provjeru rješenja sa tehničko - tehnološkog aspekta.

ZAKLJUČAK

da DETALJNI PROSTORNI PLAN ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZA EKSPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA BRŠKOVO — Nacrt Plana treba **uputiti na Javnu raspravu**

Izjavitelj:

Prof. dr. Veljko Radulović, arch.

U Podgorici, 31.03.2023 g.

DPP BRŠKOVO – korigovani Nacrt

Ocjeni ovog plana predhode pitanja:

- da li je donijeta odluka da se vrši eksploatacija rudnika pa Planom treba urediti prostor na optimalan način ili
- se traži da se Planom dokaže/ pokaže mogućnost i potreba eksploatacije rude na predmetnom području?

Na mapi "Izvod iz PP CG" prostor eksploatacionog polja je u zahvatu "zone zaštićene međunarodnim ugovorima"- što je vrlo značajna konstatacija jer se prenamjenom može dovesti u pitanje ozbiljnost i značaj zvaničnih opredjeljenja!

Formalno, a u ovom slučaju naglašeno i suštinski, nije prihvatljivo planom nižega reda mijenjati opredjeljenja iz Prostornoga Plana Crne Gore ("Ustav o prostoru"). Strateško opredjeljenje PP CG-a je da je predmetni prostor zaštićeno područje pa se takvo opredjeljenje ne može promijeniti time što ćemo napraviti najbolji plan organizacije rudnika već izborom između opredjeljenja PP-a i Državnog plana eksploatacije mineralnih sirovina za period 2019 – 2028 godina, kojim je kako se navodi u ovom materijalu, opredijeljeno ponovno otvaranje rudnika.

Izradu novog PP CG-a, koja je u toku, treba iskoristiti da se, prvo provjere strateška opredjeljenja vezano za ovo područje a to su zaštita prostora (utvrđena dosadašnjim PP CG do 2020.g.) naspram reaktiviranja rudnika (Državni plan eksploatacije mineralnih sirovina za period 2019 – 2028 godina).

Ovaj DPP ima svrhu samo ako se na strateškom nivou utvrdi opredjeljenje da se rudnik reaktivira.

Organizacija i uređenje prostora eksploatacionog polja, gotovo u potpunosti, su uslovljeni tehničkim rješenjima i tehnološkim postupkom eksploatacije i prerade rude.

U tom smislu prezentovani materijal čini dovoljan osnov za vođenje javne rasprave i provjeru rješenja sa tehničko- tehnološkog aspekta.

Sugestije o pojedinostima:

U Poglavlju 5.1. Opšti i posebni ciljevi stoji:

"Osnovni cilj izrade Prostornog plana je obezbjeđenje uslova za ukupni održivi prostorni razvoj obuhvaćenog područja, racionalnu eksploataciju ležišta mineralnih sirovina, kao i za neutralisanje ili ublažavanje negativnih prostornih, ekoloških i socio-ekonomskih posljedica eksploatacije i prerade mineralnih sirovina".

S obzirom da je predmet prostornog plana i prostornog planiranja organizacija i uređenje fizičke strukture u prostoru, iz osnovnog i opštih ciljeva, Prostornim planom ne bi trebalo ili

se njime ne može obezbijediti : "neutralisanje ili ublažavanje negativnih... socio- ekonomskih posledica eksploatacije i prerade mineralnih sirovina; nesmetano(g)/pravično(g) pristupanje ležištu...; ... finansijski(h) ... uslov(a) za eksploataciju i preradu...; institucionalne, organizacione i normativne pretpostavke za efikasno i održivo rješavanje imovinsko-pravnih pitanja; održivo rješavanje socijalnih i socioekonomskih pitanja".

mr Dragoljub Marković

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA

Savjet za reviziju planske dokumentacije

n/r prof.dr Veljko Radulović, dipl.ing.arh. -- Predsjednik

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
DETALJNOG PROSTORNOG PLANA ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZE
EKPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA -- BRSKOVO
OPŠTINA MOJKOVAC**

Faza- HIDROTEHNIČKA INFRASTRUKTURA

NOSILAC PRIPREMNIH POSLOVA: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
OBRAĐIVAČ PLANA: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
RUKOVODILAC IZRADE PLANA: Dr. Sonja Radović Jelovac, dipl.ing.arh
INFRASTRUKTURNI SISTEMI: vodoprivreda, hidrotehnička infrastruktura
Luka Milačić, dipl.ing.građ.

UVOD

Obrađivač faze hidrotehnička infrastruktura uložio je veliki trud i pokazao veliku sistematičnost u sagledavanju ovog vrlo složenog problema. Detaljno je opisano postojeće složeno stanje, slivanje atmosferskih i izvorskih značajno mineralizovanih voda sa prostora koncesionog područja u korito rijeke Rudnice i dalje u rijeku Taru. Ističem da je obrađivač vrlo detaljno, obilaskom koncesionog područja i šire snimio i sve tunele i potkope iz najranije faze rudnika Brskovo. Uvidom u stanje kvaliteta zagađenih voda koje dopijevaju u korito rijeke Rudnice i Tare, ozbiljno je i odgovorno pristupio izradi ove faze za nove uslove u koncesionom prostoru kako bi se izborio za tehnička rješenja koja će po svaku cijenu zaštititi ovaj ekološki vrlo ugroženi prostor, koji će aktiviranjem rudničkih radova sigurno imati povećanu količinu vrlo zagađenih voda, koje po svaku cijenu moraju biti potpuno kontrolisane, i u akcidentnim situacijama zaustavljene i sistemom pumpi vraćane na višočije kote u bazenima za prihvat i ponovo prečišćavanje.

Mora se ispoštovati rigorozna kontrola u cijelom sistemu koncesionog prostora i svim kanalima naročito u stanjima povodnja (intenzivnih padavina, i perioda intenzivnog topljenja snijega). Takođe, treba pratiti akcidente od zagađenja mašinama i blagovremeno sprečavati nekontrolisano rasipanje ulja i goriva, jer se ta zagađenja lako vizuelno zapažaju u rijekama i brzo javnost reaguje.

Svi uočeni problemi su izdiskutovani sa stručnim licima iz nadležnog Ministarstva u prisustvu stručnjaka iz koncesionog preduzeća koji je učesnik na izradi tehničkih rješenja, koji je iskusni rudarski inženjer sa internacionalnim iskustvom, kao i rukovodiocem radnog tima, gospođom Dr. Sonjom Radović Jelovac, dipl.ing.arh i g-dinom Lukom Milačićem, dipl.ing.građ.-hidrotehnički smjer i Dinom Skarep, hidrolog.

Na kraju dogovoreno je da se ponuđeni DPP za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina- Brskovo, za fazu hidrotehnička infrastruktura, dopuni sa obaveznim smjericama za hitno i obavezno postupanje u akcidentnim situacijama, sa vidljivo postavljenim tablama sa ispisanim uputstvima o obaveznom postupanju rukovodećih i dr. radnika u proizvodnom procesu. Takođe, za najsloženije akcidente koji mogu uzrokovati katastrofalne posljedice predvidjeti i obustavit proizvodnju u kopu do potpunog normalizovanja stanja i obezbjeđenja potpune zaštite od zagađivača.

Gdje god je predviđena pumpa za povrat zagađenih voda na više kote obavezno je postavljanje radne i rezervne pumpe. U svim smjenama imati stručnog vodoinstalatera za rukovanje pumpama i šiberima.

Na kraju ističem da je Dr Sonja Radović sa svojim saradnicima uradila sve da mi se kao Revizoru obezbijede svi raspoloživi dokumenti i kontakti ikako bi svi zajedno doprinijeli što većoj sigurnosti zaštite voda od zagađenja na ovom vrlo složenom objektu.

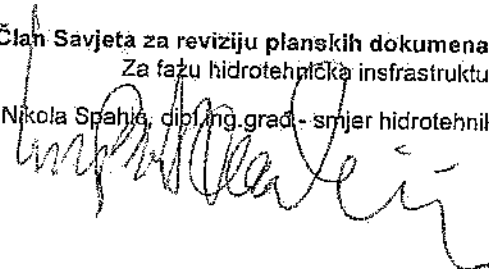
MISLJENJE

DPP za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina – Brskovo se **PRILHVATA** uz uslov da se izvrši dopuna DPP smjericama na način kako stoji u izvještaju revizora.

Napominjem, da bi predmetni plan išao u dalju proceduru neophodno je da obrađivač dopuni Nacrt plana zahtjevanim smjericama

Član Savjeta za reviziju planskih dokumenata
Za fazu hidrotehnička infrastruktura

Mr Nikola Spahić, dipl. ing. građ. - smjer hidrotehnika

U Podgorici, 23.02.2023.god.

SAVJET ZA REVIZIJU PLANSKIH DOKUMENATA

Predmet:	Mišljenje o pregledu dokumenta: DETALNI PROSTORNI PLAN ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZA EKSPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA BRSKOVO – Nacrt, Opština Mojkovac, novembar 2022.g.
Oblast:	Elektroenergetika
Investitor:	Vlada Crne Gore
Obrađivač:	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
Rukovodilac izrade ID PUP-a:	Sanja Radović Jelovac, dipl.pr.arh.
Obrađivač faze elektroenergetika:	Milanko Džuver, dipl. ing. el. Dušan Jelovac, dipl.ing.el.
Izjestilac:	Ranko Radulović, dipl.el.ing. licenca za revizora br. UPI 107/7-637/2

1. Pregled dokumentacije

DPP za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina Brskovo, Nacrt Plana, u dijelu elektroenergetske infrastrukture, sadrži:

3.3.2. Elektroenergetika (strane 57 i 58 Analitičkog dijela planskog dokumenta).

I Planski dio koji sadrži:

6.3. Infrastrukturni sistemi

Elektroenergetska opremljenost (strane 19 i 20)

II PLANSKI DIO

7. SCENARIO II (rudarenje sa flotacijskim jalovištem)

7.5.3. Elektroenergetska infrastruktura (strane 34 – 36)

8. SCENARIO III (rudarenje uz korištenje integrisanog prostora za upravljanje otpadom)

8.5.3. Elektroenergetska infrastruktura (strane 57 – 59)

10. OPŠTA PRAVILA UREĐENJA I PRAVILA GRAĐENJA

10.4. Infrastrukturni sistemi

10.4.3. Elektroenergetska infrastruktura (strane 108 -114)

- Procjena potrebe za električnom snagom
- Elektroenergetski objekti
- Zaštitne mjere

- Uslovi za izgradnju elektroenergetskih objekata
- Elektroinstalacije objekata
- Izgradnja spoljašnjeg osvetljenja

12. MJERE ZAŠTITE

12.4. Energetska efikasnost i korištenje obnovljivih izvora energije (strane 133)

U predmetnom dokumentu su priložena i 3 (tri) grafička priloga koja se odnose na elektroenergetsku infrastrukturu i to:

- PL 02 – Scenario I – Elektroenergetska i hidrotehnička infrastruktura (R=1:5000)
- C 04 – Scenario II – Elektroenergetska infrastruktura (R=1:5000)
- C 04 – Scenario III – Elektroenergetska infrastruktura (R=1:5000)

2. Nalaz izvjestioca

1. Iz odgovora Obradivača se može zaključiti da je primjedbe i sugestije koje su dostavljene od strane operatora elektroenergetskog sistema (CGES AD – Podgorica i CEDIS doo – Podgorica), kao i od strane člana Savjeta za reviziju prostorno-planske dokumentacije ili ispravio i dopunio ili prihvatio obavezu da ih, kroz dodatne konsultacije, implementira u Predlogu predmetnog planskog dokumenta.
2. U dokumentu je potrebno navesti da će se sva izmiještanja postojeće infrastrukture izvesti u skladu sa članom 220 Zakona o energetici i uz uslove koje odredi vlasnik objekta.
3. Obzirom da Obradivač planira dodatne konsultacije sa Operatorom prenosnog sistema (CGES AD Podgorica), predlažem da se razmotri izmiještanje DV 220 kV i isti planira paralelno sa postojećim DV 400 kV Podgorica 2 – Ribarevine, ukoliko stanje na terenu to dozvoljava zbog blizine lokacije rudnog kopa.
4. U sva tri grafička priloga DV 110 kV Ribarevine - Mojkovac upisano je DV 100 kV Ribarevine - Mojkovac. Obzirom da u našem elektroenergetskom sistemu nema naponskog nivoa 100 kV, očigledno se radi o grešci u kucanju, ali je potrebno ispraviti.

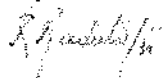
3. ZAKLJUČAK

Na osnovu prethodog, kao i nakon pregleda dostavljenih odgovora Obradivača: **DETALJNI PROSTORNI PLAN ZA PROSTOR KONCESIONOG PODRUČJA ZA EKSPLOATACIJU MINERALNIH SIROVINA BRSKOVO – Nacrt, faza elektroenergetika**, može se zaključiti da je Obradivač prihvatio dostavljene primjedbe i sugestije i obavezu da iste otkloni ili implementira u Predlog predmetnog planskog dokumenta, pa se predlaže Investitoru da istu prihvati i priđe izradi Predloga plana.

Nakon izrade Predloga planskog dokumenta, potrebno je dostaviti isti na pregled.

U Podgorici, 23.03.2023.g.

Izvjestilac:

Ranko Radulović, dipl.el.ing.

Komentar/primjedbe na korigovani **Nacrt Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina - Brskovo, Opština Mojkovac.**

1. S obzirom da za ovaj rezervat biosfere nikada nisu ustanovljene granice i zone zaštite (core, buffer & transition), može se samo pretpostaviti zaključak da se lokalitet Brskovo (granica Plana) nalazi u tranzitnoj zoni.
2. Iako dopunjena rezimeom, SWOT analiza ni u jednom svom delu ne tretira zaštitu prirode kao relevantni element koji je na ovom prostoru prisutan. Tako, ova analiza ne korespondira sa kasnije obrazloženim nalazima u poglavljima o biodiverzitetu koji taksativno nabrajaju nalaze zaštićenih prirodnih dobara, zaštićenih vrsta i natura staništa. Svakako da će resorno Ministarstvo i Vlada Crne Gore dati konačnu ocenu i način korišćenja prostora, bez obzira na stav člana Savjeta za fazu pejzažna arhitektura.
3. Upućivanje na prikaz svih nalazišta vrsta u detaljnijoj tehničkoj dokumentaciji i Proceni uticaja potvrditi kroz tekstualni deo.
4. Na grafičkom prilogu Tipologije predjela prikazana je zaštita prirode – granica PPN NP Biogradska gora koja predstavlja granicu bafer zone NP Biogradska gora - korigovati u legendi.

Podgorica,
31.03.2023.

Izjavitelj:

Daniča Mihaljević Davidović, pejz arh

Korigovani DP "Brskovo" **Mišljenje o inoviranom projektu za eksploataciju rude**

Smatram da je svima u Crnoj Gori u interesu ekonomski razvoj, razvoj manje razvijenih predjela i stvaranje nove vrijednosti.. Iznosene vrijednosti očekivanih prihoda godišnje za Opštinu Mojkovac (8- 10 miliona € godišnje), kao i zapošljavanje novih 700 radnika u kraju u kojem su ekonomske migracije svakodnevna pojava, svakako su primamljive i moraju biti predmet pažnje. Sama uvjerenost stanovništva (posebno "obavještenih", kako je navedeno u anketi) je valjda na osnovu ovako iznešenih činjenica. I to su novi elementi koji su dodati u ovu Inoviranu Studiju.

Ono što zabrinjava i budi sumnje ostaje i dalje u Inoviranom planu DP Brskovo,;

- Zahvat novog rudnika (za oba scenarija nije do kraja definisan i zalazi u zaštitnu zonu NP Biogradska Gora.
- Izmiještanje vodotokova i očekivane posljedice ove operacije se teško mogu predvidjeti, što i autori konstatuju.
- Zvanični Izvještaji kontrole vodotokova pokazuju viši nivo teških metala u nekim od ispitivanih vodotokova kao posljedica rada starog rudnika :

(„Prema Izvještajima Centra za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica d.o.o., Sektor za laboratorijsku dijagnostiku i zaštitu od zračenja, površinske vode mjerene na ostalim mjernim mjestima nemaju dobar status uslijed povišenih koncentracija olova, žive, kadmijuma i nikla u zavisnosti mjernog mjesta, zbog curenja podzemnih voda iz starih rudarskih tunela i kroz nekontrolisano odložen čvrsti otpad/jalovinu” „Prema rezultatima analiza, na svim lokacijama svi parametri izlaze iz graničnih dozvoljenih vrijednosti predviđenih "Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njegovo ispitivanje" („Sl. list CG“, br. 18/97).

"Buduće područje zauzima veliku površinu, i veliki dio zemljišta koje je pod šumom ili se koristi za poljoprivredu će biti trajno izgubljeni.

- Pri tome treba dodati i površine na kojima će biti odloženo plodno tlo koje bi trebalo vratiti na jalovište prilikom rekultivacije:

„Kao rezultat toga, dio planiranog područja možemo posmatrati kao devastirano područje uz upitne izgledе za njegovu sanaciju, renaturalizaciju ili privođenje nekoj drugoj konačnoj namjeni., shodno činjenici da nije izvršena tačna ekonomska analiza za sanaciju degradiranog područja iz razloga nedostatka relevantnih ekonomskih pokazatelja. Prethodno učešće od cca 10 miliona evra je utrošeno na sanaciju samog jalovišta koje je bilo u gradu Mojkovcu. Aproximativna procjena za sanaciju ovih površina iznosi nekih cca 20-25 miliona eura. Nisu identifikovani izvori finansiranja za finansiranje ove rehabilitacije, niti su identifikovane potencijalne alternativne turističke mogućnosti za ovo konkretno područje koje bi generisale sredstva za ovu namjenu”.

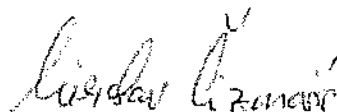
- Pokretanje budućeg rudnika znači i prisilnu migraciju za određeni broj domaćinstava čija će zemlja biti izueta, pa i njihova dosadašnja

zanimanja. Radi se većinom o poljoprivrednicima, koji treba da u novoj sredini ponovo započnu novi život.

- Postavlja se pitanje kako će se formirati zaštitna zona oko koncesionog područja, jer za rast biljaka koje se predviđaju za ovu namjenu treba dosta vremena: „*Formiranje zaštitne zelene zone oko koncesionog područja, posebno u pravcu zaštićenih područja (NP Biogradska gora). Oko koncesionog područja uspostaviti zaštitni pojas adekvatne spratvnosti koji štiti površinu izvan koncesionog područja od uticaja aerogađenja, buke, obezbjeđujući povoljno stanište životinjskim vrstama, pticama, kao i ambijentalno-estetske funkcije. Kroz mjere ozelenjavanja oko jalovišta, područja iskopa ili koncesionog područja u širini do 100 m predmetni prostor će dobiti funkciju zaštitne zone, koja će sprečavati širenje mirisa i prašine, raznošenje otpada i smanjivati buku prema široj zoni u kojoj se prostor koristi za stanovanje i poljoprivrednu proizvodnju. Veoma je važno poštovati princip spratvnosti ozelenjavanja koristeći kako visoko i niže drveće tako i niže i više vrste žbunja i na taj način stvoriti neprobojan gusti tampon oko deponije*”.
- Imajući u vidu da se svjetski eksperti bore za očuvanje pitke vode, koje kod nas za sada ima u dovoljnim količinama, postavlja se pitanje kakav će biti uticaj pokretanja novih rudnika na održavanje kvaliteta vodotokova.
- U SWOT analizi je konstatovano da su naši institucionalni kapaciteti u pogledu ispitivanja i praćenja zagađenja, što se tiče naših znanja, što kadrovski vrlo limitirani. Zato su poređenja sa onim što je urađeno u Švajcarskoj prilikom iskopavanja tunela ispod Alpa i rekultivacije terena zauzetog otpadnim materijalom iz prokopanog profila neuporediva.
- Organska poljoprivreda, koja u ovom kraju ima najveće šanse za mnogo veću zastupljenost, ovime će praktično biti trajno onemogućena. A mi smo u obavezi da ovu proizvodnju u narednih nekoliko godina dovedemo na nivo od 20 % ukupne proizvodnje.

Dakle mnogo nepoznanica i nedefinisanih pitanja. To je na kraju i navedeno u zaključku projekta:

„Informacija koja se koristi u projektnoj ocjeni je približna tj. zasnovana na najboljim podacima koje stoje na raspolaganju, a koji ne moraju biti veoma dobri. Slično, u vezi budućih efekata projekata, nesigurni smo po pitanju vrijednosti različitih parametara (monetarnih, prostornih, kvalitativnih) u budućim periodima”.

dr Miroslav Čizmović

Dr. Veljko Radulović dipl.ing.arh

Podgorica

Poštovani;

Kao član Savjeta zadužen za oblast geodezije , u prilogu, dostavljam svoje Mišljenje na Korigovani Nacr
Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina -
Brskovo, Opština Mojkovac

Srdačan pozdrav,

Milutin Baturan

Mob tel 067256195

Mail: mbaturan@gmail.com

U Podgorici, 31.03 2023.god

Na osnovu tačke 3 i 5 Odluke o imenovanju Savjeta za reviziju planskih dokumenata („Službeni list Crne Gore“, br.122/22).Ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma donijela je Rješenje kojim sam određen za člana Savjeta za reviziju “Detaljni prostorni plan za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina - Brskovo, Opština Mojkovac” -oblast geodezija.

Podaci o Korigovanom Nacrtu

Naslov dokumenta: Korigovani Nacrt Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina - Brskovo, Opština Mojkovac

Obrađivač : Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i turizma

Rukovodilac izrade : dr. Sonja Radović Jelovac dipl.ing. arh. mart 2022.god

Od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma mi je od dokumentacije dostavljeno –fajlovi: “B - 01.1.Geodetska podloga 1-5000.pdf”, “B - 01.2.Geodetska podloga 1-2500.pdf”, “B - 01.1.Geodetska podloga 1-5000.pdf”, “B - 01.2.Geodetska podloga 1-2500.pdf”, “C - 02.1.Plan parcelacije i regulacije 1-5000.pdf”, C - 02.2.Plan parcelacije i regulacije 1-2500.pdf, „B - 01.Geodetska podloga”.pdf kao i fajlovi „Inovirani Nacrt DPP Brskovo.pdf”, i fajl „2.- PLANSKI DIO”.pdf

Saglasno navedenom Rješenju izvršio sam pregled dostavljenih dokumenata i utvrdio sljedeće:

Obrađivač „Korigovanog Nacrta Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina – Brskovo”, Opština Mojkovac je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i turizma, sa datumom mart 2022.god. Rukovodilac Korigovanog Nacrta Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina - Brskovo, Opština Mojkovac je dr. Sonja Radović Jelovac, dipl.ing.arh

U fajlu „1 - ANALITIČKI DIO PROSTORNOG PLANA.pdf” dio Radni tim, nije navedena osoba odgovorna za geodeziju.

MIŠLJENJE

Sugestije na prethodni Nacrt od 12. 12 2022.god su bile:

1.Za fajlove: B - PO.01.1 - Geodetska podloga.pdf”, “B - PO.01.2.3 - Geodetska podloga.pdf” – Dati opis lista, naziv Država, Opština, naziv katastarske opštine,nomernklatura lista, ekvidistanca e=, iskotirati izohipse na cijelom planu, dati vezu listova, dati koordinate makar spoljnog okvira lista. Dati ime geodetskog projektanta, naziv licencirane geodetske firme i broj Licence firme,datum ažuriranja, nanijeti granice kat.parcela sa brojevima.Putevi se u kat.planu ne označavaju plavom bojom, nijesu to obale rijeke. Ispraviti šrafure na objektim - Nije postupljeno po sugestiji
Dati fajlove u dwg formatu! - Nije postupljeno po sugestiji

2. Za fajlove: C2 - PL02.1 Plan parcelacije i regulacije V2.pdf", "C2 - PL02.2.3 Plan parcelacije i regulacije V2.pdf", C3 - PL02.2.3 Plan parcelacije i regulacije V3.pdf dati oznake prelomnih tačaka za urbanističke parcele od 1 do n. Dati koordinate urb. parcela - **Nije postupljeno po sugestiji**
Dati fajlove u dwg formatu! - Nije postupljeno po sugestiji

Provjera koordinata urbanističkih parcela, građevinskih linija, kontrola zatvorenosti poligona, provjera lejerske structure horizontalne i vertikalne predstave, provjera ortogonalnosti objekata, namjene objekata, nijesu mogle biti obavljene jer su dostavljene podloge u „pdf“ umjesto u „dwg“ formatu. **U sljedećoj fazi dostaviti podloge u „dwg“ format - Nije postupljeno po sugestiji**

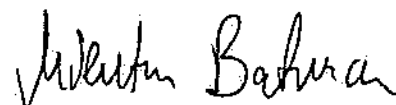
Na dostavljenim podlogama B - PO.01.1 - Geodetska podloga.pdf", "B - PO.01.2.3 - Geodetska podloga.pdf" nema koordinata Zahvata sa oznakama prelomnih tačaka 1 do n. U sljedećoj fazi postupiti po primjedbama. - **Nije postupljeno po sugestiji**

Ovaj Korigovani Nacrt Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina - Brskovo, Opština Mojkovac u dijelu geodezije ne može ići u dalje procedure.

Član Savjeta za oblast geodezije

Milutin Baturan

Dipl ing geodezije

**MINISTARSTVO EKOLOGIJE,
PROSTORNOG PLANIRANJA I
URBANIZMA**

81000 Podgorica

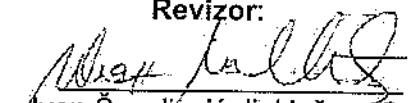
Predmet: Revizija planskog dokumenta-faza saobraćaj Nacrta detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina - Brskovo, Opština Mojkovac

Poštovani,

S obzirom da je obrađivač plana prihvatio sugestije date prvim Mišljenjem i implementirao ih, u ostalom dijelu plana vezanom za saobraćaj nemam primjedbi.

S poštovanjem,

Revizor:

Ivan Ševaljević, dipl. inž. građ.

Mjesto i datum: Podgorica, 03.04.2023.godina

Mišljenje predstavnika Opštine Mojkovac
na korigovani Nacrt Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju
mineralnih sirovina Brskovo
n/r prof.dr Veljku Raduloviću, predsjedniku

Shodno Odluci o imenovanju Savjeta za reviziju Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina Brskovo u Mojkovcu broj 08-7966/1 od 17.10.2022.g. kao predstavnica Opština Mojkovac, nakon pregleda korigovanog Nacrta predmetnog planskog dokumenta dostavljenog dana 14.03.2023.g. dajem sledeće mišljenje:

1. U svim grafičkim priložima izvoda iz važećih Planova (PUP-a Mojkovac, PPPN Bjelasica i Komovi) je obavezno predstaviti zahvat predmetnog Plana na čitljiv način. U Korigovanom Nacrtu je to predstavljeno crvenom linijom neadekvatne debljine tako da se u pojedinim priložima-izvodima iz važećih planova iste preklapaju sa saobraćajnicama i u dostavljenom pdf dokumentu su jedva vidljive i nejasne.
2. Nacrtom predmetnog planskog dokumenta su date tri varijante korišćenja ovog zahvata u okviru PUP-a Mojkovac i PPPN Bjelasica i Komovi
U korigovanoj varijanti su dati novi podaci u tabeli SWOT analize. Prihodi Vladi Crne Gore ostaju isti a prihodi Opštini Mojkovac se povećavaju za prihode kroz porez a u varijanti dva se smanjuju prihodi kroz koncesionu naknadu. Provjeriti podatke imajući u vidu globalnu inflaciju.
3. Paralelno sa Nacrtom planskog dokumenta bi trebalo priložiti i Nacrt strateške procjene uticaja na životnu sredinu imajući u vidu namjenu zahvata Plana i smjernicama iz PUP-a Mojkovac da se planira rehabilitacija degradiranog okruženja i da "korišćenje rude olova i cinka iz reona "Brskovo" može biti rentabilno, ali treba primjeniti prethodno naveden i apostrofirani princip realnog sagledavanja ekološkog aspekta korišćenja mineralnih sirovina u odnosu na pozitivne efekte njihovog korišćenja" (str.182 PUP-a)
Imajući u vidu složenu prirodu projekta potrebno je dostaviti Izveštaj o strateškoj procjeni uticaja plana na životnu sredinu, na mišljenje kako bi se stekla kompletna slika o uticaju projekta na životnu sredinu Mojkovca i yona u kontaktu.
4. U PUP-u Mojkovac je naveden podatak da su u Brskovu pronađeni ostaci starog rudarskog grada napuštenog u XIV vijeku a u predmetnom planu je spomenuto ali nije obrađeno, odnosno nisu date smjernice zaštite ovog lokaliteta (str.99-100 PUP-a Mojkovac) kao što je dato za ostale lokalitete. Uopšteno, radi potencijalno sprovođenje ovog planskog dokumenta je bitno propisati i detaljne smjernice za ispitivanje navedenih lokaliteta i način potcijalnog izmještanja.

NAPOMENA: Ove primjedbe su bile upućene obrađivaču kroz mišljenje na Inovirani Nacrt i bile su satavni dio Mišljenja savjeta za reviziju od 30.12.2022.g. ali nisu bile dio odgovora na primjedbe od strane obrađivača. Kako je Inovirani Nacrt vraćen na doradu trebalo je razmotriti ili odgovoriti i na ove primjedbe.

Imajući u vidu činjenicu da se navedene primjedbe mogu otkloniti i nakon dobijenih primjedbi koje će biti od strane zainteresovanih korisnika prostora pa i opštinskih službi u zakonski predviđenoj proceduri, smatram da se isti može uputiti u dalju proceduru, odnosno sprovesti javnu raspravu Nacrta predmetnog planskog dokumenta, a da se ove primjedbe obavezno ugrade u Predlog plana ili eventualno pojasne na adekvatniji način.

31.03.2023.g.

PREDSTAVNICA OPŠTINE MOJKOVAC

Sonja Simeunović-Vuković dia